

Mål och lokala föreskrifter för studievägledning

1. INLEDNING

Högskoleförordningen anger att studenter har rätt till studievägledning¹. I detta dokument fastställs ramarna för hur Umeå universitet ska arbeta med studievägledning inom organisationen. Syftet med detta dokument är att

- tydliggöra för studenter, ledningsfunktioner och universitetets studievägledare m.fl. vad som minst ska förväntas av studievägledningen
- säkerställa en likvärdig tillgång till och kvalitet för all studievägledning vid universitetet
- ge underlag till fakultetsnämnder och institutioner för beslut avseende organisation och omfattning av studievägledningen

2. STUDIEVÄGLEDNING VID UMU

- Studievägledningen vid Umeå universitet är en stödfunktion till utbildning på grund och avancerad nivå och utgör en del av universitetets långsiktiga retentionsarbete² som ska medverka till kvalitetshöjning både för den enskilde studenten och för universitetet i stort.
- Ledstjärnor för studievägledning vid Umeå universitet ska vara:
 - det finns en helhetssyn på studentstödet och alla samverkar för att ge studenterna så bra förutsättningar som möjligt för att genomföra sina studier
 - kartläggning, uppföljning och utvärdering sker systematiskt
 - det finns ett systematiskt arbete för utbildning och fortbildning för alla studievägledare
 - det är tydligt för studenterna var studievägledning finns och vad man kan förvänta sig av studievägledningen
 - studievägledningen är likvärdig

3. DEFINITIONER OCH ÖVERGRIPANDE MÅL

Med studievägledning avses här den verksamhet som bedrivs av universitetets särskilt utsedda studievägledare på lokal och central nivå och definieras som en processinriktad verksamhet som har som mål att underlätta för människor att välja utbildning och yrkeskarriär samt att underlätta studentens livsplanering.

¹ Hf 6 kap. § 3: ”Studenter skall ges tillgång till studievägledning och yrkesorientering. Högskolan skall se till att den som avser att påbörja en utbildning har tillgång till den information om utbildningen som behövs...”

² Med retentionsarbete avses förebyggande, stödjande och uppföljande insatser för att öka möjligheterna för studenter med olika bakgrund att bedriva framgångsrika studier.

Universitetet ska tillhandahålla allmän studievägledning på central nivå och studievägledning för respektive utbildningsprogram och ämne/huvudområde på lokal nivå. Studievägledare på lokal nivå benämns normalt program- respektive ämnesvägledare.

Studievägledning vid Umeå universitet ska

- främja individens fria studieval oavsett könstillhörighet, social bakgrund, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning eller religion
- hjälpa studenter till ökad kunskap om sina egna resurser och om utbildningsområdets möjligheter och begränsningar så att hon/han kan fatta välgrundade beslut om studie- och yrkesval
- ge bästa möjliga förutsättningar för studenter med olika bakgrund att bedriva framgångsrika studier

Målet är att studenten genomför och fullföljer sina studier enligt sina individuella studie- och karriärmål samt uppnår de uppsatta lärandemålen inom de tidsramar som utbildnings- och kursplaner anger.

4. STUDIEVÄGLEDNINGENS ROLL OCH ANSVAR

Studievägledningens ansvarsområde ska vara:

1. Information om studie- och karriärvägar inklusive tillträdesregler till studenter och presumtiva studenter.
2. Väglledning vid studieval och stöd vid studieplanering under studierna
3. Aktiv medverkan i universitetets förebyggande, stödjande och uppföljande insatser (retentionsarbete). Studievägledaren ska särskilt uppmärksamma studenter som p.g.a. funktionsnedsättning eller andra skäl har särskilda behov av stöd.
4. Förberedande insatser inför studenternas inträde på arbetsmarknaden i samverkan med universitetets karriärcenter

Lokal och central studievägledning ska arbeta med gemensamma mål och utifrån samma ansvarsområden enligt ovan.

Den lokala studievägledningen ska erbjuda studievägledning för respektive utbildningsprogram och ämne/huvudområde samt därutöver särskilt

- fungera som studentens primära ingång till universitetets samlade studentstöd
- vara känd av och tillgänglig för studenterna vid aktuell utbildning
- arbeta med systematisk uppföljning av studenternas studieresultat samt vid behov söka upp och erbjuda aktivt stöd till de studenter som avviker från studieplanen
- samverka med internationella kontaktpersoner för att säkerställa stöd till internationella studenter
- bistå vid övergången till forskarutbildning
- fungera som utbildningens/institutionens kontaktperson för den centrala studievägledningen, universitetets handikappsamordnare, språkverkstaden, studenthälsan och den centrala karriärvägledningen
- delta i de kompetensutvecklingsinsatser och nätverksträffar som universitetet arrangerar

Den centrala studievägledningen ska erbjuda allmän studievägledning samt därutöver särskilt

- fungera som universitetets breda ingång i frågor om studier och utbildning
- tillhandahålla specialistkunskap i frågor om studievägledning och studentstöd
- samordna vissa övergripande studievägledarfrågor

- upprätthålla ett aktivt studievägledarnätverk samt arrangera nätverksträffar för kompetensutveckling och informationsutbyte inom universitetet
- medverka i den interna utbildningen för studievägledare

5. AVGRÄNSNING MOT ANDRA ROLLER

För att kvalitetssäkra och tydliggöra studievägledarrollen ska benämningen studievägledare endast användas av dem som arbetar med studievägledning i enlighet med detta styrdokument. Även annan personal än studievägledare har ibland studievägledande samtal, t.ex. samtal mellan lärare och student. Detta är ett naturligt komplement till universitetets organiserade studievägledning men ska inte medräknas i studievägledarresursen.

Studievägledarrollen ska endast i undantagsfall kombineras med rollen som examinator och ska ej kombineras med rollen som studierektor eller prefekt. Övriga kombinationstjänster av det slag där det kan uppstå intresse- eller förtroendekonflikter ska undvikas.

En student kan aldrig vara studievägledare för sina medstudenter men kan användas för vissa informations- och administrativa uppgifter som komplement till studievägledarens arbetsområde, dock utan att benämnas studievägledare.

6. STUDIEVÄGLEDDNINGENS ETIK

Som etiska normer för studievägledare ska gälla:

- Studievägledaren sätter studenten i centrum och står fri från särintressen
- Studievägledaren respekterar varje människas unika värde, främjar rättvisa och likabehandling och motverkar aktivt all form av diskriminering
- Studievägledaren främjar individens fria studie- och yrkesval och avstår från att överföra sitt personliga ställningstagande till studenten. Därför undviker studievägledaren att ge råd vilket kan uppfattas som att studievägledaren tar över ansvaret för studentens beslut
- Studievägledaren strävar efter att ge relevant, tydlig och objektiv information
- Studievägledaren har kunskap om och följer gällande regler om tystnadsplikt och sekretess. Studievägledare vid universitetet ska iaktta tystnadsplikt för uppgifter om studentens personliga förhållanden
- Studievägledaren är medveten om gränserna för den egna kompetensen och hänvisar till annan kompetens när så erfordras
- Studievägledare som har dubbla roller ska alltid klargöra i vilken roll hon eller han uppträder i kontakten med studenter.

7. TILLGÄNGLIGHET FÖR STUDENTER

Studievägledaren ska vara tillgänglig för studenterna såväl genom personliga möten som via telefon, e-post etc. Omfattningen av en studievägledarbefattning ska relateras till hur många studenter som ingår i ansvarsområdet samtidigt som hänsyn ska tas till den aktuella utbildningens utformning och studenternas behov.

Studievägledare ska hålla sina mottagningstider lättillgängliga för studenter och sökande.

8. ORGANISATION, ANSVAR OCH SAMVERKAN

Fakultetsnämnderna ansvarar för att varje student på grundnivå och avancerad nivå har en, för respektive utbildningsprogram och ämne/huvudområde, utsedd studievägledare att vända sig till

för vägledning och stöd (lokal studievägledning) samt att studievägledningen är likvärdig för alla studenter vid fakulteten. Fakultetsnämnden ansvarar även för att fastställa lokala instruktioner och riktlinjer som komplement till dessa övergripande föreskrifter.

Ett riktvärde för den lokala studievägledningen ska vara att 500 helårsstudenter utgör underlag för en heltidsbefattning som studievägledare.

En studievägledarbefattning ska normalt omfatta minst 50 % av en heltid varav hälften ska vara mottagningstid för studenter. Studievägledarfunktionen kan vid behov samordnas, så att en studievägledare arbetar med vägledning vid flera utbildningsprogram och ämnen/huvudområden.

Det är prefektens ansvar att organisera bemanningen vid institution på så sätt att studievägledaren kan arbeta i enlighet med universitetets föreskrifter och respektive fakultets instruktioner.

Chefen för StudentCentrum ansvarar för den centrala studievägledningens organisation.

Chefen för enheten för näringsliv och samhälle ansvarar för den centrala karriärvägledningens organisation.

Central och lokal studievägledning ska samverka genom ett internt nätverk för studievägledare och studentstödjande verksamheter (studentstödsnätverket). Den centrala studievägledningen ansvarar för regelbundna nätverksträffar i samverkan med studenthälsan vid StudentCentrum.

9. STUDIEVÄGLEDARES KOMPETENS

Som övergripande kompetenskrav för anställning/uppdrag som studievägledare ska gälla akademisk grundexamen. Studievägledare på central nivå ska ha studie- och yrkesvägledarexamen eller motsvarande. För lokala studievägledare krävs dokumenterat goda kunskaper inom aktuellt utbildningsområde.

Den som ges anställning/uppdrag som studievägledare ska genomgå universitetets befattningsutbildning. Ansvar för att studievägledaren får kompetens om det egna utbildningsområdet vilar på respektive institution/er respektive fakultet medan övrig kompetensutveckling organiseras centralt.

10. IKRAFTTRÄDANDE

Mål och lokala föreskrifter för studievägledning gäller från och med 2008-02-19 och ersätter Mål och riktlinjer för studievägledning (dnr 103-1547-96).